

Efektivní veřejné zadávání bez korupce

Podklad Rekonstrukce státu k systémovým opatřením v oblasti veřejného zadávání

Veřejné zadávání a jeho problémy

Stát, samosprávy a další veřejné orgány utratí na veřejných nákupech 600 miliard korun ročně, jedná se tak o největší nemandatorní výdaj státu.

Efektivita vynaložených prostředků však není vysoká. Příliš často se nakupuje na cenu místo kvality, environmentální a sociální kritéria jsou využívána jen okrajově, zadávání provází zbytečná byrokracie a pojistky proti korupci a klientelismu nejsou dostatečně efektivní.

Systémová opatření posilující jednoduchost, transparentnost, osobní odpovědnost, kontrolu hospodárnosti i zákonnosti včetně metodické pomoci či outsourcingu na centrálního zadavatele mohou ušetřit až 50 miliard korun ročně a ještě k tomu za nižší peníze získat větší kvalitu.

Systémová opatření

Reforma dohledu nad zadáváním veřejných zakázek (reforma ÚOHS)

Vydělení nového Úřadu z ÚOHS nebo reforma ÚOHS jako celku. Klíčové principy reformy: kolektivní rozhodování k zajištění nezávislého a odborného přezkumu, transparentní výběr předsedy a odstranění koncentrace rozhodovacích pravomocí v jeho rukou, jednoinstančnost pro rychlejší rozhodování a posílení metodické podpory.

Posílení transparentnosti zakázek malého rozsahu

Přijetí metodiky pro zadávání zakázek malého rozsahu a její povinná aplikace státními orgány. Metodika mimo jiné přináší možnost snadnějšího přímého zadání pod podmínkou vyšší transparentnosti a osobní odpovědnosti.

Harmonizace pravidel pro veřejné zakázky vypisované příjemci dotací

Veřejné zakázky financované z evropských fondů se řídí nejednotnými pravidly. Zvyšuje se tak byrokratická zátěž zadavatelů i překážky pro vstup menších firem do soutěže. Harmonizace přinese vyšší předvídatelnost a konkurenci v malých soutěžích a snížení počtu pochybení.

Centrální zadávání

Zřízení či určení jednoho centrálního zadavatele, který bude zajišťovat centrální nákupy včetně e-shopu pro státní správu a nepovinně i pro další zadavatele.

Rozklikávací rozpočet veřejných zakázek

Důslednější vynucení povinnosti uvádět údaje ve státní pokladně umožní státu efektivně kontrolovat platby z veřejných zakázek. Výhledově je vhodné tuto povinnost rozšířit i na dotace a smlouvy z registru smluv.